

Windturbines Zuidoost: meer vragen dan antwoorden

Politiek moet inwoners en uniek gebied afwegen tegen windturbines

Een groot aantal volksvertegenwoordigers van de Gemeenten Amsterdam en De Ronde Venen, Stadsdeelcommissie Zuidoost en de Provincies Noord-Holland en Utrecht hebben op uitnodiging van inwoners van Amsterdam Zuidoost en het Geingebied op 7 en 14 september de betrokken gebieden bezocht.

De bedoeling was om ter plekke een indruk te krijgen van de mogelijke impact van windturbines in dat gebied. Dit naar aanleiding van het zogeheten Programma Windenergie Amsterdam, waarin locaties in dit gebied als zeer kansrijk zijn betiteld.

Vanaf de 17^e-eeuwse molen langs het Gein en vanaf de boten op het Gein was er goed zicht op het Geingebied met zijn vele rijksmonumenten en UNESCO-werelderfgoed, en op de randen van Amsterdam Zuidoost. Juist daar bevinden zich de door het college van Amsterdam aangewezen geschikte windturbinelocaties. De beslissing of Amsterdam de gebieden definitief aanwijst valt eind dit jaar.

De indrukken en toelichtingen leverden veel stof tot discussie. Deze beperkte zich niet alleen tot de cultuurhistorie, maar spitste zich ook toe op de sociaal-maatschappelijke situatie in Amsterdam Zuidoost. De inwoners van de compacte wijk hebben het groen in en rond Zuidoost nodig voor hun rust en gezondheid, oftewel hun welzijn.

Na het uitgebreid bekijken van de zeer grote maquettes van het gebied op schaal mét en zonder windturbines en een korte vaartocht over Het Gein startte moderator Iwan Leeuwin de tafelgesprekken.

Geingebied: cultuurhistorie, werelderfgoed en schoonheid

Een groot aantal volksvertegenwoordigers kende het gebied niet, maar was er danig van onder de indruk: *“Wat een schoonheid, wat prachtig”*.

Inwoner Lars Naber: *“Wat je hier op onze maquettes en in het echt ziet is in Amsterdam nog niet getoond: het viel altijd rechtsonder op de kaarten weg onder het logo van bureau Bosch en Van Rijn, die de plannen maakte. Vandaag staat het wél op de kaart en kun jezelf ervaren waarom Het Geingebied altijd consequent door alle lagen van de politiek gespaard is gebleven. Dat is gepaard gegaan met veel overheidsinvesteringen. In de afgelopen decennia zijn er honderden miljoenen euro's geïnvesteerd in de ondertunneling van het spoor onder de rivier het Gein, voor het verleggen van de verbinding A6 – A9 naar de Bijlmer en voor het met maatwerk aanpassen van de dijkeverzwaringswerkzaamheden. Ook kun je begrijpen waarom grote kunstenaars zoals Mondriaan en Nescio veel in juist dit gebied hebben gewerkt.”* Hij legt daarom de vraag voor of Amsterdam deze traditie van bescherming nu bruut wil onderbreken door de uitzonderlijke waarde van dit gebied met het plaatsen van windturbines te willen vernietigen.

De politiek reageerde hier op:

BBB Utrecht: *“Het is onbestaanbaar om, zo dicht tegen de provinciegrens en tegen het beschermde Geingebied met UNESCO erfgoed aan, zulke hoge windturbines te willen plaatsen”*.

Wethouder De Ronde Venen, D66: *“We hebben al vaak aan Amsterdam kenbaar gemaakt dat we de windturbines niet willen, zeker niet zo dicht aan onze grenzen. We zijn al vier jaar duidelijk in onze brieven, recent in een brief aan Amsterdam en in TV-uitzending Utrecht. Hoe duidelijk kunnen we zijn?”*

VVD Ronde Venen: *“En Amsterdam vergeet ook nog het dorp Abcoude, daar ligt een heel dorp met 8.300 inwoners”*.

Een groot aantal politici vroeg zich hardop af of een eventuele plaatsing van windturbines gevaar zal opleveren om de UNESCO Werelderfgoed-status van de Hollandse Waterlinie te verliezen. In het gebied ligt namelijk een aantal forten van de Stelling van Amsterdam met daarbij de schootsvelden en inundatiegebieden, juist ook in gemeenten rond Amsterdam. Er gelden extra voorwaarden om te mogen bouwen. Geen van de politici kon hierop antwoord geven.

Zuidoost afvoerputje?

In het Programma Windenergie Amsterdam zijn alle overgebleven kansrijke zoekgebieden in het stadsdeel Zuidoost gesitueerd. Bij een groot aantal inwoners geeft dat een zeer ongemakkelijk gevoel.

Inwoner Anja Rutgers van der Loeff: *“In het gebied leeft het gevoel, en het is niet fijn om te zeggen, dat Zuidoost een afvoerputje is. De levensverwachting is er veel lager dan gemiddeld en de inkomens zijn laag. Professor Marcel Levi noemt in zijn column over vuil en ratten in Zuidoost ook de windturbines: die kunnen daar wel, het is toch maar Zuidoost. Ook Hannah Belliot zei dit al.”*

Ook vanuit medische hoek wordt de kritiek gedeeld, zo bevestigde huisarts Ogbuli uit centrum Bijlmer die dagelijks met de zorgen en maatschappelijke problemen van inwoners uit de Bijlmer wordt geconfronteerd.

Inwoner Diana Drenth: *“We hebben de wethouder gevraagd of er voorbeelden zijn van zo hoge windturbines zo dicht op woningen, die kende hij niet. Ook het bureau Bosch en van Rijn kende geen voorbeelden. Het voelt voor ons als een experiment. De turbines bij de Gaasperplas zouden in de Gaasperzoom in bos- en waterrijke gebieden komen, met bedreigde diersoorten”.*

Inwoner Jaap Wolff: *de naam “zoekgebied knooppunt Holendrecht” voor de natuurgebieden Hoge Dijk, ook met bos- en waterrijke gebieden met bedreigde diersoorten, is misleidend. Zo zou je, als je een boom wil omhakken in het Vondelpark, ook kunnen zeggen dat je dat op Kruispunt Amstelveenseweg gaat doen. Dat klinkt dan minder ernstig.”*

Het stadsdeel Zuidoost roept het centrale stadsbestuur op om een minimale afstand van 1000 meter tot huizen te hanteren. Het stadsdeel advies is vrijwel unaniem ondertekend, alleen Groen Links stemde niet in.

Financieel gewin voor inwoners?

De gemeente Amsterdam heeft als medeorganisator informatiebijeenkomsten gehouden om mensen uit de Bijlmer op te roepen om te participeren in de windturbines en daarmee financieel voordeel te halen met de slogan: *“Windmill or Money Tree”? Do not let this pass us by!!!*

Dit leverde van diverse kanten vragen en kritiek op.

Wim van der Kamp, gemeenteraadslid VVD: *“Op het moment dat je mede-eigenaar van zo’n windturbine kan worden, gaat dat ongetwijfeld geld opleveren. De vraag is alleen, is dat wel een eerlijke motivatie? En hier aan tafel werd gezegd: het is een verkeerde prikkel. En ik heb liever goede nachtrust en wat minder centjes dan dat ik ’s nachts wakker lig. Dan ben ik de volgende dag niet te genieten, dan kan ik ook niet werken.”* Conclusie van hem: *“Windturbines horen niet in dit gebied, zet ze in de haven”*

Een inwoner vult aan: *“Tijdens die bijeenkomsten werden de mensen blij gemaakt met een financieel voordeel, maar de gemeente vergat te vertellen waar die windturbines zouden komen en dat je daar ook last van kan hebben. Zo hoor je niet met je inwoners om te gaan. Je hoort ze correct voor te lichten en te informeren”.*

Het vervolg

Uiteraard werd er uitgebreid gesproken over de vervolgstappen en wat inwoners mogen verwachten. In de gemeenteraad zal het Programma Windenergie Amsterdam in november besproken worden. Op de politici, zowel gemeentelijk als ook provinciaal, wacht een moeilijke taak en dito afweging.

Een vertegenwoordiger uit de Staten van Noord-Holland was duidelijk: *“Ik voel de pracht van dit gebied, maar mij lijkt dat er alleen sprake is van een beetje hinder door de windturbines.”*

PvdA gemeenteraadslid Amsterdam Geert Noordzij was heel duidelijk: *“We moeten uitgaan van feiten en met deze feiten moeten we de discussie ingaan. Maar eerst moeten we vaststellen of we allemaal van dezelfde feiten uitgaan.”* Deze uitspraak leverde de nodige discussie op. Een inwoner: *“Feit is dat er nog helemaal geen onderzoek is gedaan naar de nadelige medische consequenties van Laag Frequent Geluid van windturbines. Ook is bekend dat vooral kinderen bij blootstelling aan LFG problemen krijgen. Het RIVM doet hier onderzoek naar en naar verwachting komt zij in 2027 met de resultaten. Dan kun je toch beter wachten op deze resultaten en dan pas beslissen of de nu aangewezen gebieden ook daadwerkelijk geschikt zijn. Hanteer het voorzorgsprincipe”.*

De politiek in de gemeente Amsterdam, zo blijkt uit deze bijeenkomsten, staat voor een moeilijke afweging. Gaat zij voor behoud van het gebied en houdt zij rekening met de mensen of kies je voor windturbines. Hoe het afloopt is

